

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W SZUMOWIE

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie komórki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich komórkach i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz komórkę do spraw zgodności.

W Banku Spółdzielczym w Szumowie działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;**
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;**
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w banku;**
- 4) zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;**

Funkcja kontroli wewnętrznej swym zakresem obejmuje w szczególności:

1. Sprawdzanie przestrzegania przepisów prawa oraz wewnętrznych regulacji i procedur, a także wyznaczonych limitów.
2. Sprawdzanie dokładności i prawidłowości danych księgowych.
3. Sprawdzanie bezpieczeństwa operacji i fizycznych zabezpieczeń dostępu.
4. Sprawdzanie przestrzegania uprawnień i autoryzacji.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;**
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;**
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.**

W celu odpowiedniego zaprojektowania systemu kontroli Bank:

- 1) dokonuje powiązania procesów istotnych z powyższymi celami,
- 2) projektuje i przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne procesom istotnym.

Przyjęty w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych liniach (poziomach) obrony:

1. **Pierwsza linia obrony** (pierwszy poziom zarządzania) – komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej.
2. **Druga linia obrony** (drugi poziom zarządzania) – niezależna ocena ryzyka. Na drugim poziomie zarządzania występują następujące komórki organizacyjne, uprawnione do przeprowadzania testowania pionowego to: Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej, Stanowisko ds. zgodności, Stanowisko ds. ryzyk i analiz, Stanowisko windykacji i restrukturyzacji, analityk kredytowy, Administrator Bezpieczeństwa Informatycznego (ABI).
3. **Trzecia linia obrony** (trzeci poziom zarządzania) – audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Wyniki kontroli wewnętrznej w tym audytu wewnętrznego są przedmiotem analizy i oceny Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Wnioski wynikające z analiz i ocen wyników kontroli wewnętrznej Zarząd Banku uwzględnia w bieżącej działalności.

W oparciu o sprawozdania z kontroli wewnętrznej oraz w oparciu o raport opracowany przez Prezesa Zarządu lub osobę przez niego wyznaczoną Zarząd przeprowadza weryfikację systemu kontroli wewnętrznej tj. mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej pod kątem:

1. Zgodności ze strukturą organizacyjną Banku,
2. Dostosowania procedur bankowych do zmian przepisów zewnętrznych,
3. Funkcjonowania systemów informatycznych,
4. Obszarów ryzyka objętych systemem kontroli wewnętrznej,
5. Realizacji zaleceń pokontrolnych,
6. Zgodności Regulaminu kontroli wewnętrznej z przepisami zewnętrznymi.

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Szumowie, wybiera spośród swoich członków **Komitet Audytu**, który m.in. monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.

Umieszczenie, zakres zadań, niezależność Komórki do spraw zgodności i stanowiska Audytu Wewnętrznego

W Banku funkcjonują następujące mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska do spraw Zgodności:

1. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania Stanowiska do spraw Zgodności:

2. Stanowisko do spraw Zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej. Pracownik ds. zgodności wykonuje wyodrębnione w ramach struktury organizacyjnej Banku, stanowisko organizacyjne podległe bezpośrednio Prezesowi Zarządu.

Działania komórki obejmuje zadania drugiej linii obrony (drugiego poziomu), w zakresie objętym przez uniwersum compliance, polegające na wykonywaniu zadań na podstawie Regulaminu oraz odrębnie przyjętych przez Zarząd procedur i metodyk (regulacji wewnętrznych) w celu zapewnienia zgodności, w tym zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

1. Zapewnienie zgodności przez komórkę ds. zgodności obejmuje:

1) Realizację zadań wynikających z funkcji kontroli, w tym:

a) stosowanie mechanizmów kontrolnych komórki w ramach drugiej linii obrony;

b) monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych w zakresie ryzyka braku zgodności poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie, na podstawie matrycy funkcji kontroli, w zakresie celu ogólnego „zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi”;

c) zarządzanie ryzykiem braku zgodności na drugiej linii obrony (drugim poziomie), tzn. z wyłączeniem zadań komórek i jednostek organizacyjnych pierwszej linii obrony (pierwszego poziomu).

2) Wykonywanie zadań w zakresie procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności polega na dokonywaniu :

a) identyfikacji,

b) oceny,

c) kontroli ryzyka, tzn. projektowaniu, wiążącym opiniowaniem, stosowaniu

mechanizmów kontroli (ograniczania) ryzyka braku zgodności,

d) monitorowania oraz

e) raportowania na temat ryzyka braku zgodności.

Stanowisko audytu wewnętrznego obecnie realizowane jest przez System Ochrony Zrzeszenia BPS i podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu SSOZ i funkcjonalnie Radzie Nadzorczej SSOZ. Działalność audytu wewnętrznego składa się na trzecią linię obrony, a adekwatne mechanizmy zapewniają jej niezależne funkcjonowanie. Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki audytu wewnętrznego określa Umowa Systemu

Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

Rada i Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Stanowiska do spraw zgodności na podstawie:

1) opinii Komitetu Audytu,

2) informacji Zarządu,

- 3) okresowych raportów Stanowiska ds. zgodności,
- 4) okresowych raportów Stanowiska kontroli wewnętrznej,
- 5) informacji o adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, na podstawie danych audytu wewnętrznego, a także sprawozdawczości dotyczącej działania funkcji kontroli;
- 6) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 7) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. UKNF, UOKIK),
- 8) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.